

ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

імені БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені Богдана Хмельницького

«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ОХОРОНИ БІОРІЗНОМАНІТТА ТА НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО ТА ПІСЛЯВОЄННОГО ЧАСУ»

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ,
присвяченої 100-річчю Мелітопольського державного педагогічного
університету імені Богдана Хмельницького

28-29 ВЕРЕСНЯ 2023 РОКУ
ЗАПОРІЖЖЯ, УКРАЇНА

<i>Дякун О. В., Подорожний С. М. Інвентаризація деревних насаджень скверу біля «Станції юних техніків» м. Кам'янське</i>	<i>96</i>
<i>Єрмоленко К. І. Сквер як компонент сучасного міського середовища</i>	<i>100</i>
<i>Завгородній М. П. Особливості розмноження декоративних рослин за дії нових стимуляторів різогенезу</i>	<i>102</i>
<i>Кателло А. В. Створення територій з різнотрав'я та злаків у містах півдня України.....</i>	<i>106</i>
<i>Кобець О. В. Специфіка підбору асортименту квітково-декоративних рослин для озеленення прибудинкових територій в умовах воєнного часу у м. Запоріжжя</i>	<i>109</i>
<i>Копилов К. С., Туровцева Н.М. Контейнерне озеленення у міському середовищі</i>	<i>112</i>
<i>Куц М. О. Відновлення територій за допомогою озеленення після завершення бойових дій.....</i>	<i>115</i>
<i>Ленива Л. С. Корисні властивості айви.....</i>	<i>117</i>
<i>Мельнікова І. О. Використання штучного інтелекту в ландшафтному дизайні.....</i>	<i>120</i>
<i>Неч А. С. Проектні пропозиції щодо озеленення та благоустрою присадибної ділянки в м. Запоріжжя.....</i>	<i>122</i>
<i>Туровцева Н. М. Викладання садотерапії в МДПУ імені Богдана Хмельницького ..</i>	<i>124</i>
<i>Шкута С І. Морфометрична характеристика плодів і насіння культиварів <i>Berberis thunbergii</i> DC. в умовах Криворізького ботанічного саду НАН України..</i>	<i>126</i>

Специфіка підбору асортименту квітково-декоративних рослин для озеленення прибудинкових територій в умовах воєнного часу у м.

Запоріжжя

The specifics of the flower and decorative plants assortment selection for the home territories landscaping in wartime conditions in the city of

Zaporizhzhia

Кобець О. В.

*кандидат сільськогосподарських наук, доцент кафедри
садово-паркового господарства*

*Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія
м. Запоріжжя, Україна*

В озелененні міст застосовують однорічні, дворічні та багаторічні квітково-декоративні рослини. Основними вимогами до квіткового оформлення є висока декоративність та естетична цінність при економічній ефективності та відповідності об'єкту озеленення. Для оформлення міст та селищ нині використовується досить широкий асортимент квітково-декоративних рослин, який досягає кількох десятків тисяч видів та сортів. На підставі вивчення наявних літературних даних та узагальнення виробничого досвіду для квіткового оформлення міст та селищ України свого часу було рекомендовано певний асортимент найефективніших видів квітково-декоративних рослин [3].

Раціональний підбір видів та сортів рослин з урахуванням рівня культивування, декоративних якостей, вимог до певних екологічних умов має в озелененні вирішальне значення. Крім вищезгаданих чинників за умов міста величезне значення має врахування відношення рослин до складних екологічних умовам міського середовища [1; 4]. Квітково-декоративним рослинам доводиться миритися з факторами міського середовища, що негативно впливають на зростання рослин, а саме: надлишок чи нестача світлової енергії; підвищена температура повітря та ґрунту, пов'язана з перегріванням асфальтованих

поверхонь; знижена вологість повітря і, як результат її, повітряна посуха; запиленість повітря (відкладення пилу на листовому апараті); забруднення повітря вихлопними газами автотранспорту та викидами промислових підприємств; порушення водного, повітряного та теплового режиму ґрунту внаслідок наявності асфальтованих і плиткових поверхонь, підземних комунікацій, ущільнення верхніх шарів ґрунту; шум, вібрація ґрунту, механічне ушкодження рослин; тонкий поживний шар ґрунту та ін.

Інтенсивність впливу на рослини перерахованих факторів залежить від ступеня урбанізації середовища проростання і площі озеленюваної території.

За інтенсивністю негативного впливу на зростання та розвиток рослин міські території поділяються на 3 групи.

До першої групи віднесено території, де негативний вплив міського середовища виражено найбільш різко (магістральні вулиці, вузькі бульвари, розташовані по осі вулиці, площі, перехрестя, транспортні розв'язки та ін.).

Другу групу складають території, на яких негативний вплив міського середовища менш виражений і створюється більш сприятливі умови для існування рослин за рахунок збільшення розмірів озеленувальних смуг (прибудинкові смуги, озеленені пішохідні алеї та вулиці та ін.).

До третьої групи віднесено території, де негативний вплив міського середовища зводиться до мінімуму або практично відсутні (парки, великі сквери та сади) [2, с. 230-232].

Відповідно, території біля багатоквартирних будинків належать до другої групи. Проте низка економічних і технічних причин, викликаних воєнним станом у країні, накладає певні корективи: догляд за рослинами (полив, підживлення, заходи з захисту рослин від шкідників і хвороб) ускладнюється, а іноді і взагалі відсутній, тому і для територій другої групи ми вимушені рекомендувати асортимент найбільш витривалих, посухостійких, невибагливих до умов живлення, аерації і освітлення сортів і видів квіткових рослин, переважно багаторічних і однорічних насінневого розмноження, які висівають безпосередньо у відкритий ґрунт [3, с. 38-46].

Для тінистих і напівтінистих ділянок можна рекомендувати хосту Зібольда (*Hosta sieboldiana* (Hook.) Engl.), барвінок малий (*Vinca minor* L.), лілейник гібридний (*Heimerocallis multiflora* Stout), снить звичайна «Варієгата» (*Aegorodium podagraria* L.). Для сонячних ділянок можна використати айстру кущову (*Aster dumosus* Hoffm.), гайлардію великоквіткову (*Gaillardia aristata* Pursh), іберійку вічнозелену (*Iberis sempervirens* L.), ірис гібридний (*Iris* × *germanica* L.), мак східний (*Papaver orientale* L.), рудбекію блискучу (*Rudbeckia hirta* L.), геліопсис соняшниковий (*Heliopsis helianthoides* (L.) Sweet), перовскію лебедолисту (*Perovskia atriplicifolia* Benth.), седум видний (*Hylotelephium spectabile* (Boreau) H. Ohba). Природний габітус цих багаторічних рослин відповідає переважному тут ландшафтному типу організації посадок.

Література:

1. Бессонова, В.П., Яковлева-Носарь, С.О. (2022). Екоморфний аналіз квітничкового озеленення у парках і скверах правобережжя м. Дніпро. <https://dspace.dsau.dp.ua/handle/123456789/7009>
2. Кучерявий В.В., Кучерявий В.С. Озеленення населених місць. Львів, 2021. 666 с.
3. Пушкар В.В. Дизайн квітників: Навчальний посібник. Київ, 2007. 336 с.
4. Breed Christina, Du Plessis Tania, Engemann Kristine, ets. Moving Green Infrastructure Planning From Theory to Practice in Sub-Saharan African Cities Requires Collaborative Operationalization. *Urban Forestry & Urban Greening*, 2023, 128085. <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2023.128085>